

Fəzail İsmayıl Böyükkişi

(əvvəli ötən sayımızda)

Əziz Əzimli mehribanlıqla onun qolundan tutdu, oturaçağa doğru çəkdi.

- **Həyacanlanma, - dedi, - gəl, otur, bir az toxta, sualına sakit-sakit cavab ver.**

Müəllif bu səhnədə Çiçəyin çilgün məhəbbətlə müəllimini sevdiyini təsvir edir. Əziz Əzimli yarı hirs, yarı nəslətlə qızı danlayır.

- **Belə hərəkət qız xeyləyinə yaraşmır. Xahiş eləyirəm özünü zü ələ alın, abırlı davranın.**

Çiçək hönkürtüsünü təzələdi:

- **Mən özümə bacarmıram.**

Abırlı qızı kobudluqla özündən aralayıb sərt danışdı:

- **Mən isə irsiz, abırsız, sırtıq qızları qətiyyətlə bənənərməm! Bu fikirdən daşınm.**

Çiyinləri tir-tir titrəyən Çiçək divar küncünə sığındı. Sızıltı ilə ultimatum verdi:

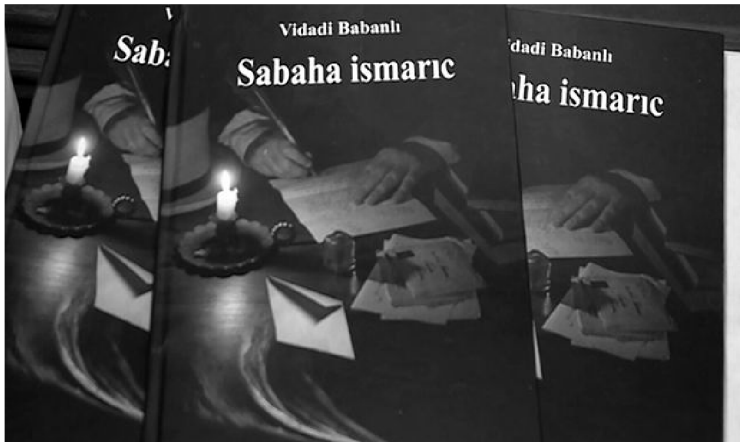
- **Özümü öldürəcəyəm.**

Əziz Əzimli qəzəblə qışqırdı:

- **O nə sözdü deyirsiz?! Ağlınızı başınıza yığın! Sarsaq fikirlərdən daşınm. Əziz Əzimli daha otaqda dayanmadı. Əlini yelləyib, hirsli addımlarla otağı tərk etdi. Dəhlizin qurtaracağına qəddər yeyin-yeyin, deyinə-deyinə, başını yellədə-yellədə gəldi. Burada ayaq saxladı. Hisslər burulğanında qızın son sözləri qulaqlarında təkrarlandı. Ağlıni itirmiş qız doğrudan da özünə xəter yetirirdi, yox yerdən faciə törəyirdi. Onu bu vəziyyətdə qoyub getmək olmazdı. Dərslər çoxdan qurtarmışdı. Bina bim-boş idi. Qızın imdadına kim yetəcəkdi?**

Əziz Əzimli bunları qəlbən düşünüb, tələsik geriye döndü. Çiçək heydən düşmüşdü. Güclü hönkürtüsü həzinləyib xırıltıya dönmüşdü. Bir az da belə davam etsəydi faciə mütləq baş verəcəkdi.

Əziz Əzimli xoş sözlərlə qızın könülünü almağı vacib saydı.

Qıza yaxınlaşdı, qolundan tutub mühribanlıq göstərərək "sən" ifadəsinə keçdi:

- **Dur ayağa, nə vaxtacaq belə oturaçaqsan? Evə getmək lazımdı, binanın qapısı bir azdan bağlanacaq.**

Çiçək dinmədi, yazıq-yazıq inlədi. Səsi sanki dərin quyunun dibindən qəlirdi.

Əziz Əzimli qorxuya düşdü. Talaş-təşvişi gücləndi. Bir ağılsız qız məni yox yerdən işə salacaq.

Onsuz da bələli başıma bələ gətirəcək. Çalışıb xətanı özümdən uzaqlaşdırmalıyam. Qılıqla da, yalançı vədlə də olsa vəziyyətdən çıxmaliyam. Ayrı bir çarə yoxdur. Səsinə əlavə mehribanlıq, şirinlik qatararaq dedi:

- **Sən axı ağıllı, tərbiyəli qızsan. Hamı səni bəyənir. Müəllimlər sənin haqqında xoş sözlər söyləyirlər. Çalışqanlığını, davranışını, özünü aparmağını tərifləyirlər. Başqalarına nümunə göstərilir. Elə mənim özüm də bərəndə pis fikirdə deyiləm. İndi sənə nə olub? Niyə yanlıs hərəkətlərə yol verirsən?, qızlıq qürurunu alçaldırırsan?**

Çiçək sızıltı iniltisini dayanırdı. Müəlliminin mehriban danışıqından, çiyinlərindəki xoş təmasındanmı, ya nədənsə, aramlıqla qımıldandı. Bədəninə dirçəliş hiss edildi. Əziz Əzimli sevinərək təskinli sözlərini qüvvətləndirdi.

- **Hə, hə sən həqiqətən sayılıb-seçilən qızlardansan. Fakultəmizin başını ucaldan tələbələrimizdənsən. İnanıram ki, gəncliyin dumanlı, ad ləkələyən çilgün hissələrini başından çıxarıb, çalışqanlığını artırıb, daha çox sevilən qız olacaqsan. İndikindən qat-qat artıq istəniləcəksən.**

Çiçək əyilmiş qəddini nisbətən dikəltdi. Körpə uşaq kimi burununu çəkib, nəmdənçirilmiş bir-birinə yapışmış kipriklərini tərəddütlə araladı. Qaysağ bağlanmış dodaqları çətin-çətin tərpəndi:

- **Siz də istə... yəcək... siz?**

Əziz Əzimli duruxdu, çarəsiz təsdiqlədi.

- **Əlbəttə - dedi - çalışqan tərbiyəli tələbəni hansı müəllim istəməz?**

- **Ehh... Çiçəyin ağızı büzüldü - Elə yox, yo-ox!**

Əziz Əzimli "səhvini" tələmətləsik cəndərdi düzəltdi. - O mənada da istəyəcəyəm... Sən gələcəkdə xoşbəxt olmağa həyatını sən yaşamağa layıq qızsan.

Çiçək israrla pıçıldadı:

- **Özqəsiylə yox, sizinlə!**

Əziz Əzimli... səsinin yum-

saqlıq ahənginə xahiş tərzilə caladı:

- **Yaxşı, yaxşı. Etiraz eləmirəm. Di tez ol qalx ayağa, gedək burdan, axşama az qalır, evdəkilər səndən niğaranlıq keçirər. Mənim də görülmə işlərim çoxdur. Özünüsözəbaxan aparsan xoşum gələr səndən.**

Çiçək ayağa durmağa, cəhd elədi. Əziz Əzimli onun qolundan tutub asta-asta qaldırdı.

- **Bax belə. Sən kamallı qız-**

san. İndi özünü səliqə səhmana sal. Sözlərini yaylıqla yaxşı-yaxşı qurula, saçlarına sığal çək. Görənlər yanlıs fikrə düşməsinlər.

Çiçək məsləhətə dinməzəcə əməl etdi. Yola düşdü. Həyatə çıxanda Əziz Əzimli geniş və rahat nəfəs aldı. Xətadan qurtardığı üçün Allaha şükür etdi. Çiçəklə sağollaşdı:

- **Daha burdan bəri özün tək get. Bizə bir yerdə görməsinlər - dedi.**

Onu yola saldı. Üç-dörd addım atıb son tapşırığını verdi:

- **Yadımdan çıxartma məsləhətimi. Çilgün hisləri qov başından, bax onda mənim məhəbbətim qazana bilərsən, - dedi.**

Əziz Əzimlinin o gün işdən evə gec gəlməyi bacısını çox hə-

bəh-bəhlə yeyib:

- **Əladan da - bir az yuxarı qurbağalar daha səslərini batırdı - dedi.**

Bacı bir əlini üzünə söykəyib qardaşından evə gəlməyinin səbəbini soruşdu Əziz iş yerində dərindən sonra Çiçəyin ona eşq elan etməsini olduğu kimi bacısına danışdı. Bacısı heyərlə dilləndi:

- **Allah sən saxla, Allah! Gorzama necə xarab olub. Həmişə eşitmişik oğlan qıza eşq elan eləyər... İndinin qızlarısa arı-na-**

Bu il 95 yaşını tamam olmuş Vidadi Babanlı'nın "Sabaha ismaric" romanı haqqında təəssüratların

Ədəbi, ədəbi sənət incisi...

mə çox fağırhal göründü. Balabacı rəfiqəsinə təşəkkür edəndən sonra dedi:

- **Çox sağol, arxayınlaşdırın məni. Gedək o qızı aralıdan sən də mənə göstər. Gerisinə özüm əlac qılamam.**

Xülasə Zümrüd xanım Çiçəyi aralıdan Balabacıya göstərir, Balabacı bir neçə gün səhərlər universitetin həyatına gəlib göz

yacanlandırdı. Buna görə başı çox bələlalar çəkən Balabacını qınamaq da olmazdı. O, bağırının başını yandıra-yandıra, kiprikləri ilə çox qor götürə-götürə qardaşını çox gözləmişdi. Qardaşı işdən

musu ayaqlar altına atıb, özləri oğlanlara girişirlər. Bu böyük rüsvayçılıqdır. Dünyanın axır gəlib çatır deyəsən...

Bacı-qardaşı ilə xeyli söhbət edəndən sonra, o, dedi ki, ay

bir az gec gələndə, bir az ləngiyəndə, onu tənhalıq vahiməsi bürüyür, ürəyindən qara qanlar axırdı. Adətən belə vaxtlarda bir az gec də olsa telefonla gəlməsinin səbəbini bacısına bildirirdi. Amma bu dəfə başına gələn qəribə eşq məcarasından başı elə qarışdı ki, macal tapıb bacısına zəng edə bilmədi. Evə gələndə bacısının həddindən ziyadə həyəcanlanmış gördü və bacısının məzəmmət dolu baxışlarıyla qarşılandı. Bacısında evə gec qəldiyinə görə üzr istədi, yağınlıqda telefon olmadığını dedi. Bacısı dili-dodağı təpiyə-təpiyə dedi ki, məətələm o necə yer idi ki orada zəng etməyə telefon tapılmadı? Əziz Əzimli bacısının könülünü açmaq üçün dedi ki, a bacı bəzən gözlənilməz işlər baş verir, adam lənqiməli olur, qorxma bir iş idi oldu keçdi. Sən mənim ən əziz istəklə əvəz olunmaz bacımsan, daha məndən sarı qorxma, indən sonra qapımızı xoşbətlilik əlləri döyəcək, xoşbətlilik əlləri açacaq, ümid çirəyin gür yanacaq, yaman acılaşm, lap acından ölürem. Qarnımda qurbağalar qür-qür qüruldaşır. Söhbətimiz qalsın yeməkdən sonraya. Bacısı dərhal mətbəxdə sürfə açdı. Əziz bacısının bişirdiyini

qardaş sənə məndə, dostlarında vaxtını çox yələ vermə, evlən dedik, sən də hey qoyun aspiranturani bitirm, müdafiə eləyin, elmi dərəcə alım, iş yerimi bərkidim, mütləq evlənəcəyəm - dedin, - amma evlənmədin yazıq-yazıq bacım niğaranlıqdan qurtarmadın, dərdinin üstünə dərd yükəldin, - deyir.

Əzizli bu dəfə təşirini boy-nuna alıb deyir ki, a bacı çox başı soyuqluq eləmişəm, bu yaramaz qızdan qurtaran kimi mütləq subaylığın daşını atacağam, sən də mənə kömək elə, o qızdan canımı qurtarım.

Nəhayət, Əziz Əzimli bacısına deyir ki, sənin rəfiqən Zümrüd xanım bizim universitetin kitabxanasında işləyir. Onun həm müəllimlərlə, həm də tələbələrlə çox yaxşı münasibəti var. Sən ondan mənə eşq eləyən tələbəni Çiçək haqqında bütün məlumatları öyrənə bilərsən. Səhəri bacı qardaşını işə yola salandan sonra özü də universitetin kitabxanasında rəfiqəsi Zümrüd xanımla görüşür. Xoş-beş on beşdən sonra Zümrüd xanım deyir ki, nə əcəb evimizə yox, iş yerimə gəlmisən. Balabacı cavab verir ki, buralıq işim var. Sonra Balabacı qardaşının başına gələn eşq məcarası-

qoyur, qızın təklənib boynu bükük gəzməsi, heç kimlə danışmaq, gülməməsi, həmişə başı aşağı yeriməsi qəlbini ağradır, ona getdikcə mehrini salır və əhvalına ürəyi yanır. Nəhayət bir gün qız dərindən çıxıb tək-tənha evlərinə gedəndə ona mehribanlıqla yanaşaraq onu xoş sifətlə dindirib onunla tanış olub, deyir: "Qorxma gəşəng qız. Özünü ələ al. Səninlə bir balaca söhbətim var". Qız səsi titrəyə-titrəyə:

- **Siz kimsiniz? - deyə soruşur.**

Balabacı Çiçək barədə ürək-dən gəlmə xeyli xoş sözlər söyləyəndən sonra deyir:

- **Sənin sevdiyin Əziz müəllimin bacısıyam, adım da Balabacıdır. Sənin bərəndə hər şeyi öyrənmişəm. Özünə də neçə gündür fikir verirəm. Ürəyimə yatan qızsan, adını da bilirəm. Özünə oxşayırs. Təzə-tər çiçəksən.**

Qız bərk həyacanlandı. Boğazını qəhər boğdu, əlləri ilə üzünü örtüb için-için hiçqırdı. Göz yaşları barmaqlarının arasında islatdı və birdən çönüb Bacının boynuna sarıldı. Hiçqırığı hönkürtü ilə əvəzləndi. Bacı dedi: - Ağlama, daha hər şey mənə aydın oldu...

(ardı gələn sayımızda)